

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

RELATIEF

toneelspel in vier bedrijven

door

Peter de Kemel

1880

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen
2016
Nr. 2217

MEMENTO KARIN

Dialogen omtrent een uitgewiste vrouw

door

Paul van Keymeulen

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen

2016

Nr. 2301

WOORD VOORAF

In 1942 - hij was toen 71 jaar - schreef Paul Valéry in zijn dagboek: memento Karin. Deze aantekening werd de titel van dit toneelspel met als ondertitel: dialogen omtrent een uitgewiste vrouw.

Wie was die uitgewiste vrouw?

Karin is de kozenaam die Valéry gaf aan Catherine Pozzi. Zij noemde Valéry Lionardo, en later, toen hij haar "lieve vijand" was geworden: de academicus, the Hell, Teste en ander moois.

Over het ontstaan en de teloorgang van hun passionele verhouding gaat dit docudrama dat een korte situering vergt.

Als Catherine Pozzi in 1920 Valéry ontmoet is zij 38 jaar, hij 49. Zij stamt uit een rijk bourgeois-milieu, heeft nooit gestudeerd maar is door zelfstudie en door haar scherp intellect een femme savante geworden in de goede betekenis van de term. Zij is ook een vrouw die zich zeer modisch kleedt en in de mondaine salons veel "vrienden" telt. Haar vader was een beroemd chirurg, haar moeder de afstammeling uit een schatrijke Lyonese familie. Catherine Pozzi trouwt met de vijf jaar jongere Edouard Bourdet, die een beroemd toneelschrijver is geworden. Hun huwelijk strandt wegens de onverenigbaarheid van hun karakters: Catherine is een te sterke persoonlijkheid voor haar burgerlijke echtgenoot. De liefde waarvan zij droomde vindt zij bij Valéry. Zij is zijn stuwende kracht, zijn inspiratiebron en, in den beginne, ook zijn minnares. Maar dat duurt niet lang want zij heeft een te zwakke gezondheid om de fysieke liefde te kunnen verdragen. Louter platonische liefde is aan Valéry echter niet besteed en na ups en downs komt het tot een breuk waartoe Pozzi het initiatief neemt tot groot ongenoegen van haar partner. Zij verdraagt niet langer dat de geniale Valéry zoveel inschikkelijkheid toont jegens de salondametjes die hem uitnodigen omdat hij nu eenmaal beroemd is, maar die hij weet te gebruiken voor zijn carrière. De trotse (en jaloerse) Catherine die blijkbaar te diep is doorgedrongen in de psyche van Valéry, zal haar afwijzing bekopen met vereenzaming want Valéry zorgt ervoor dat de salons voor haar dicht gaan en dat haar vrienden van haar vervreemden. Zij lijdt onder die afwijzing (die na haar dood nog voortduurt).

Catherine Pozzi zal een halve eeuw uitgewist blijven. Op het einde van de jaren 80 verschijnen dan eindelijk haar biografie en haar dagboek 1913-34, twee publikaties* waaruit ik zonder schroom geput heb om dit stuk te schrijven.

Dit spel is 'historisch' verantwoord al heb ik passim geïnterpreteerd. Alle personages hebben bestaan, behalve natuurlijk, Aego, de ontdubbeling van Catherine Pozzi.

Memento Karin stelt geen regieproblemen wat het decor betreft: het zij tot het minimum herleid. De titelrol is echter een zware opgave. De actrice die de uitdaging aanvaardt is van het begin tot het einde op de scène. Zij draagt werkelijk het hele toneelstuk waarin ik gepoogd heb de aantrekkelijke en dramatische persoonlijkheid van Catherine Pozzi weer te geven.

Decoraanduidingen en andere heb ik bewust tot het strikte minimum beperkt om de regie niet te beïnvloeden. Fragmentair kunnen ze op het achtergronddoek geprojecteerd worden. (cfr. Brecht)

(Het teken (-) geeft een pauze aan.)

* Lawrence Joseph, Catherine Pozzi, Editions de la Différence, Paris 1988.
Catherine Pozzi, Journal 1913-34, Ramsay, Paris 1987.
(Haar Journal de jeunesse 1893-1906 verscheen in 1995, Paris, Vesdier.)



PERSONAGES

8 dames - 4 heren

Catherine Pozzi (1882-1934) verder ook Cathie en Karin genoemd, is de dochter van de bekende chirurg Samuel Pozzi en van

Thérèse Loth-Cazalis, afstammeling van een rijke katholieke familie van Lyon.

Aego, het alter ego van Catherine Pozzi.

Lionardo (is één van de vele bijnamen die C.Pozzi gaf aan Paul Valéry)

Edouard Bourdet (1887-1945), echtgenoot van C.Pozzi, dramaturg (Baca voor de intimi)

Claude Bourdet, zoon van Edouard en C. Pozzi.

Colette (1873-1954), de beroemde romanière van Sido, Claudine, enz.

Marguerite Moreno, bekende actrice.

Mussidora, danseres in Bataclan.

Edmée de la Rochefoucauld (schrijft onder de schuilnaam Gilbert Mauge)

Marie de Regnier (Mariecotte), Karins beste vriendin, dochter van de dichter José Maria de Heredia en echtgenote van de dichter Henri de Régnier. (pseudoniem: Gérard d'Houville)

Abbé Mugnier (1853-1944)

PROLOOG

(Karin is alleen op het toneel. Zij richt zich tot de silhouet van Paul Valéry op het voortoneel. Ze is in het wit gekleed en contrasteert met het donker decor. Valéry blijft onbeweeglijk: hij houdt een sigaret in de hand waaruit, goed zichtbaar, een rookspiraal opkringelt.)

KARIN : Lionardo mio, dit is het verhaal van Karin die jouw Karin was in de tijd dat je haar met lieve namen bedacht. Het is het verhaal van onze liefde die diep was als de zee rond het eiland Madeira en zo subliem als een alpenweide in juni. Het is ook, ach lieve vijand, het verhaal van mijn eenzaamheid in het verloren landschap van het verleden... maar dat heb jij niet geweten.

Jij hebt het niet willen weten want die Mühlfeld had je in haar bed gelokt zoals de andere dochters van Amalec.

Heb je in haar vangarmen soelaas gevonden, Lionardo, of was het met tegenzin dat je haar besliep, uit dienstbetoon zoals het een vazal betaamt?

Arme meneer Teste, arm fuifnummer met je pornografisch rarekiekje over de driften van je onderbewustzijn.

Hoe kon jij geloven dat je Karin uit je leven kon scheuren of jezelf uit haar leven?

Je brieven, Lionardo, je honderden brieven. Ik heb ze bewaard voor het komende geslacht. Als een bewijs van onze liefde.

Jeannie noch je kinderen, en evenmin die rijke salondametjes kunnen mij uitwissen. Ik heb mijn voorzorgen genomen. De zieke Karin heeft ervoor gezorgd dat wij de eeuwigheid ingaan met elkaar verbonden, als een paar.

Oh, wees gerust, het gebeurt niet meteen, maar als deze eeuw naar haar einde loopt zullen we verenigd zijn in het belangrijkste hoofdstuk van je biografie. Jij, de prins der Franse letteren, académicien maar net geen Nobelprijs, en Karin die je geen beter lot hebt gegund, de trotse Karin die zoveel van japonnen hield.

Weet je waarom ik van mooie jurken hou, Lionardo? Heb jij het je ooit al afgevraagd? Niet omdat ik frivol ben. Je weet beter dan wie ook hoe ernstig ik kan zijn. Je weet het niet? Ik zal het je zeggen en het zal je verbazen. Ik hou van jurken zoals men van schilderijen houdt, ik hou ervan omdat de creatie van een japon zuiverheid onderstelt, omdat het dragen van een nieuwe japon je zuiver

maakt. Die drang naar zuiverheid, die hartstocht heeft mijn hele leven doorlicht. Zij was de constante van mijn bestaan. Agnès, Lionardo, zoveel Grieks ken je toch nog? Agnès betekent zuiver, puur. En dit alles, meneer Teste, heb jij met je grove handen verbrijzeld, uit slaafsheid, uit lafheid. Knecht! Vazal!

Licht uit.



*E E R S T E B E D R I J F*Scène 1

(Karin en Aego in de studeerkamer van Karin.)

KARIN : Het was zo onverwacht begonnen, zo geheel onverwacht. Op een banale avond.

AEGO : Karin, een banale avond?

KARIN : Zoals ik er toen heel wat heb beleefd, Aego.

AEGO : Je bedoelt: doorstaan, ondergaan?

KARIN : Toch niet. Van die dagen heb ik volop genoten.

AEGO : Omdat je eindelijk weer ademen kon als een gewoon sterveling?

KARIN : Ademen is voor mij altijd zeer belangrijk geweest.

AEGO : Je voelde je weer genezen, weer volledig vrouw. En je had schoon schip gemaakt.

KARIN : Mijn lief had ik de bons gegeven. Hij was onmogelijk geworden. Hij was te oud, of ik te jong.

AEGO : Liefde heeft niets met leeftijd te maken, Karin.

KARIN : Waarmee dan wel?

AEGO : Denk aan je jeugd. Als meisje speelde je graag met het hart van de jongens.

KARIN : Spelletjes! Het waren spelletjes.

AEGO : Precies! André Voudet was dolverliefd op jou en je hebt met zijn hart gespeeld als een vamp... Je was onmogelijk, Karin, je was niet te genieten.

KARIN : Dat meen je niet!

AEGO : Wou hij zich niet van kant maken? Is hij dan niet overhaast getrouwd uit pure wanhoop?

KARIN : Edouard Bourdet...

AEGO : Ik heb nooit begrepen waarom jij dan met zijn broer bent getrouwd.

KARIN : Wel, om getrouwd te zijn zoals iedereen en om mijn moeder gerust te stellen.

AEGO : Omdat je André had afgewezen, heb je dan maar Edouard genomen.

KARIN : Aego, je bent gemeen.

AEGO : Zal ik je geheugen even opfrissen, Karin Pozzi, die toen nog Catherine heette? Je had Baca hoop gegeven en hem zelfs beloften gedaan.

KARIN : Ik had hem geen beloften gedaan.

AEGO : Hoe dan ook, hij had voor aardig wat geld een flat gehuurd in de rue de Grenelle en je daar uitgenodigd. Alsof je zijn maîtresse was.

KARIN : Aego, je fantasie slaat op hol. En bovendien, je bent onbehoorlijk.

AEGO : Wat is je geheugen soms slecht, Karin Pozzi!

Scène 2

(1908. Baca wacht op Karin in zijn jonggezellenflatje. Sofa, laag tafeltje met bloemen. Champagne in koelemmer, glazen. Baca kijkt rond om er zich van te vergewissen dat alles in orde is. Bel. Baca loopt naar de deur. Karin op. Zeer modisch gekleed. Bontmantel.)

BACA : Zal ik je mantel?

KARIN : Doe niet zo vormelijk, Baca. Ik ben zo weer weg. *(Kijkt glimlachend om zich heen.)* Nou, je hebt op geen sou gekeken.

BACA : Bevalt het je?

KARIN : Je kan merken dat hier een man woont.

BACA : Je had me moeten helpen, Cathie.

KARIN : Dan zou het vast geen jonggezellenflat geworden zijn.

BACA : Ah!

KARIN : Maar je hebt je best gedaan. Bloemen! Zelfs champagne. Die champagne heb je vast uit een of andere vaudeville.

BACA : Cathie, waarom zo spottend?

KARIN : *(bekijkt hem nadrukkelijk.)* Baca, laten we de zaken klaar en duidelijk stellen. Ik ben op je uitnodiging ingegaan om twee redenen. Eigenlijk om drie. Ik wou ook zien hoe jij je flatje had ingericht.

BACA : En?

KARIN : Het bevalt met nogal, maar dat zei ik al.

BACA : Waarom bevalt het je maar half?

KARIN : Het ruikt hier naar de zonde. *(lacht)*

BACA : Je maakt me nieuwsgierig.

KARIN : Ik ruik hier een valstrik opgezet door een puber.

BACA : Puber! Excuseer, ik ben meerderjarig.

KARIN : Door een puber die een meisje wil versieren. Wat je bedoeling was, Baca. Of niet soms? (-) Zet die gedachte maar alvast uit je hoofd.

BACA : Ben je naar hier gekomen om mijn verleidingstechnieken te bespotten?

KARIN : Technieken, oh, oh! (-) Baca, je moet je broer eens en voor goed aan het verstand brengen dat hij mij moet met rust laten. Hij is nu getrouwd.

BACA : Ongelukkig getrouwd.

KARIN : Sedert hij weet wat wij voor elkaar voelen, heeft zijn jaloersheid angstwekkende proporties aangenomen. Hij schrijft me dreigbrieven die tegelijkertijd smeekbrieven zijn. Ik wil ze niet meer lezen. Hij dreigt zelfs zich van kant te maken...

BACA : Heb jij zijn gevoelens voor jou niet uitgelokt? En aangemoedigd?

KARIN : We zijn de puberteit ontgroeid, Baca. Het bewijs: deze garçonnière. Baca, ik smeed je, hou André uit mijn omgeving.

BACA : Beloofd, ik hou hem op afstand. (*nadert verliefd*) Maar dan wens ik ook voor mijn diensten beloond te worden.

KARIN : Stel je niet aan. (-) Als ik naar jou gekomen ben is het niet om je minnares te zijn.

BACA : Om wat dan wel?

KARIN : Om je verloofde te zijn.

BACA : (*Eerst verstomd, beseft plots, neemt haar in zijn armen.*) Oh, Cathie, je maakt mij zo gelukkig. (-) En wat betekent dat?

KARIN : Dat ik niet met jou naar bed wil.

BACA : Je zegt dat zo cru.

KARIN : Om elk misverstand te vermijden: voor we getrouwd zijn gaan we samen niet naar bed.

BACA : Zal je zolang kunnen wachten?

KARIN : Probleemloos! Maar jij?

BACA : Waarom zo ouderwets? Nu we toch...

KARIN : Ouderwets?! Voor een toneelliefhebber vertoont je psychologie lacunes. Je noemt mij ouderwets en ik spreek met jou vrijuit over die dingen. Ik zou best met jou naar bed kunnen... en soms heb ik daar wel zin in, maar ik wil het niet. Ik heb dat besluit genomen en wijk er niet vanaf. (-) Je kan het ook niet nemen, Baca.

BACA : Je laat me geen keuze.

KARIN : Ik laat je geen keuze. (-) Een kus mag anders wel.

BACA : Gelukkig maar. (-) Wanneer denk je, dat we...

(*Uitfaden van stem en licht.*)

Scène 3

(Karin en Aego zetten hun dialoog verder.)

AEGO : Ik vind het zonde van de bloemen en de champagne.

KARIN : De champagne hebben we uitgedronken.

AEGO : Oh!

KARIN : Och, het was maar een halve fles. Hij had dan toch op iets bezuinigd.

AEGO : Karin, ik vrees dat je hem erg beledigd hebt door je bazig optreden. Stel je voor: in een mannenmaatschappij!?

KARIN : Ik had toen nog macht over hem. Ik knipte met de vingers en hij werd zo volgzzaam als een lam.

AEGO : Dat is wel heel vlug veranderd.

KARIN : Twee maanden later zijn we getrouwd. In de intimiteit, omdat de Bourdets in de rouw waren van hun moeder. Dat kwam de Pozzis goed uit. Weinig invités! Ik weet eigenlijk niet wie op mijn bruiloft aanwezig was.

AEGO : Vanwege je tranen, Karin. Tien jaar lang had je van de grote liefde gedroomd, in je hart het beeld getekend van de ideale man. (-) Op je huwelijk heb je gehuild. Het was niet van geluk.

KARIN : Het was van spijt, uit wrok, uit onmacht. Ik was negenentwintig toen ik Catherine Bourdet-Pozzi werd. Ik was dan al te oud om hals over kop te trouwen, en te jong om alleen te blijven.

AEGO : Je trouwde met iemand die wel erg op jou verliefd was, maar die jou niet begreep. En jij, jij merkt met ontsteltenis en afgrijzen, dat hij je in het gareel wil laten lopen, en nog wel met een bit in de muil.

KARIN : Ik kwam in opstand. (-) Nadien onderwierp ik me. Het was schijn. Het was tijdelijk. Ik wachtte, ik bleef wachten.

AEGO : Zoals vroeger.

KARIN : Zoals vroeger. (-) Edouard verdroeg mijn persoonlijkheid niet. Maar van mijn lichaam kon hij niet genoeg krijgen. Ik verzette mij tegen zijn heerszucht. Want domineren, dat wou hij, de eerste zijn, de beste. Maar hij had er de allure niet voor en nog minder de persoonlijkheid.

AEGO : De trots der Pozzis was hem ergernis.

KARIN : Niet alleen mijn trots ergerde hem. Hij was ook verbitterd om het vele dat ik wist, om wat ik gelezen had, om wat ik zei, wou, dacht - al slagbomen waarop hij te pletter liep.

AEGO : Je hebt hem ook niet erg geholpen. (-) Nochtans, die zomer in Jouy...

KARIN : Het waren weken van tedere bezorgdheid voor mij en naderhand voor het kind dat ik droeg. Die zomer, Aego, ben ik echt gelukkig geweest. Niet zoals ik mij had voorgesteld, maar zoals een gewone vrouw, doodgewoon gelukkig.

AEGO : Hoe denk jij dat een gewone vrouw gelukkig is?

KARIN : Ik zou het echt niet weten. (-) Ik had mijn verstand met vakantie gestuurd en mijn hart bloeide open in dat zachtglooiend landschap vol zomergeuren. Ik vond het zalig te worden bemind en we waren jong. Ik was intens gelukkig.

AEGO : Alweer spiegel jij je wat voor, Karin. Die zomer was bewolkt.

KARIN : Neen, Aego, hij was één blauwe hemel.

AEGO : De Rubicon!

KARIN : (*na poos*) Je heb gelijk. De Rubicon heeft een schaduw geworpen op die weken en naderhand op ons huwelijk. Omdat ik merkte dat de intrige van zijn toneelstuk geïnspireerd was op ons leven.

AEGO : Het hoofdpersonage deed ook heel erg aan Catherine Pozzi denken.

KARIN : Je brengt je gezin toch niet op straat, Aego. Zulke dingen doe je niet. (-) Wie had Baca toch op het onzalige idee gebracht om toneel te schrijven. Hij had niet de minste ervaring.

AEGO : Aangeboren aanleg?

KARIN : Misschien wel. Het meest nog verbaasde mij zijn werktempo. Over dit toneelstuk deed hij welgeteld veertien dagen. Veertien dagen, stel je dat voor.

AEGO : Het is wel geen meesterwerk.

KARIN : Maar toch zeer vakkundig geconstrueerd. Porto-Riche las het stuk en was enthousiast en voor we goed en wel in Parijs geïnstalleerd waren, werd De Rubicon ingestudeerd. Het theatervirus had toegeslagen. Nog voor ik van mijn zoon beviel had ik mijn man verloren. Het stuk kende een groot succes. Baca triomfeerde. Hij liet het mij danig voelen. Hij verwaarloosde mij.

AEGO : En na de bevalling?

KARIN : Het ging een paar weken weer goed tussen ons. Hij was teder, attent, bezorgd om zijn gezondheid. Hij vergezelde me zelfs naar Cannes waar ik zou herstellen en nieuwe krachten opdoen. Maar na een paar dagen vertrok hij terug naar Parijs zogenaamd om er zijn belangen te verdedigen.

AEGO : Madeleine Lely!?

KARIN : Eigenaardig genoeg: zijn vertrek was mij een opluchting. Nu had ik tenminste zekerheid. Het stond toen voor mij meteen vast dat we zouden scheiden. Dit vooruitzicht maakte me haast gelukkig. Het hielp mij enorm om mijn inzinking te

boven te komen. Op zijn maîtresse kon ik niet eens kwaad zijn. Ik was haar zelfs dankbaar. Zonder haar was ik van de dramaturg nooit afgeraakt.

AEGO : Toneelauteurs willen wel eens met hun hoofdvertolker slapen. Het is precies of het scheppingsproces van het stuk daardoor voltooid wordt. Was het Renoir ook weer niet die zei dat een schilderij pas af is als je met het model slaapt?

KARIN : Ondertussen ging het leven verder. Ik raakte van iedereen vervreemd. Van mijn familie die de fratsen van mijn man niet langer tolereert. Van mijn vrienden die tot een heel ander milieu behoorden dan de companen die hij geregeld inviteerde. Om ze te domineren en te kleineren. Hij had er een heimelijk genoegen in ze in ons zomerverblijf 'La Graulet' te inviteren. Ze brachten er hun tijd door met tennis en poker om van hun andere esbatterementen niet te gewagen. Ik walgde van hun fratsen. En ik leerde eenzaam te zijn en uitsluitend voor mezelf te leven. Op een avond, ze speelden eens te meer poker in de salon...

(Uitfading van het licht.)

Scène 4

(1913. Studeerkamer van Karin in La Graulet. Het is avond. Baca en zijn vrienden spelen poker. Men hoort af en toe hun stemmen. Baca op. Karin kijkt hem verbaasd aan.)

BACA : Waarom kom je niet bij ons zitten?

KARIN : In jullie rookhol? Dank je wel! Ik moet aan mijn longen denken, want jij doet het niet.

BACA : Ik vraag excuus. *(Neemt een boek, bekijkt het, neemt een ander)* Wat heb je aan dit soort boeken?

KARIN : Ze houden mij gezelschap.

BACA : Wiskunde, wetenschappen, een tractaat over het boedhisme. Wat vind je daaraan?

KARIN : Ze verrijken mijn geest, Baca, maar dat begrijp jij niet.

BACA : Je sluit je af van de wereld.

KARIN : Jouw wereld!

BACA : Je bent te ernstig, Cathie, veel te ernstig. Waarom neem je het leven niet wat luchtiger op?

KARIN : Luchtiger? Met een kapotte long?

BACA : Doe wat minder geleerd, leef wat frivoler. Je zou mij kunnen stof bezorgen voor mijn toneelstukken.

KARIN : Voor je vaudevilles? Je bent grotesk. Zie je mij in de rol van een demi-mondaine? Is het dat wat je van mij verlangt?

BACA : Ik bedoelde gewoon een vrouw die onder de mensen komt.

KARIN : Onder de mannen, bedoel je.

BACA : Past zo 'n toespeling in de mond van iemand die zich deftig noemt?

KARIN : Je bent verfoeilijk. (-) Ik zou onder de mensen moeten komen om je materiaal te bezorgen voor je toneel. Roddelpraatjes, intriges, alkoofgeheimen. Zou je dat niet beter aan Lely vragen, of aan andere actrices? Vergeet het maar, Baca, reken niet op Cathie.

BACA : Het zou nochtans beter zijn.

KARIN : Beter? Voor wie? Voor mij?

BACA : Voor ons beiden. Voor onze verhouding, voor onze verstandhouding. We zouden elkaar beter begrijpen.

KARIN : Je bedoelt alweer iets helemaal anders. Wat je bedoelt is niet een goede verstandhouding, maar onderworpenheid. Ik weiger mij te spiegelen aan de vrouwen met wie jij zo graag omgaat. Ik zal nooit, onder geen beding, afstand doen van mijn persoonlijkheid - die jij trouwens negeert omdat zij je overschaduwet.

BACA : Wat wil jij soms zijn? Een femme savante? Een schrijver? Een sportvrouw misschien? Je was vroeger heel goed op de tenniscourts.

KARIN : Baca, je bent gemeen.

BACA : Ik vraag excuus voor die sportvrouw. Het was onheus van mij. (-) Je hebt mijn vraag niet beantwoord.

KARIN : Welke vraag?

BACA : Mijn vraag naar het waarom van je geleerd gedoe.

KARIN : Ik wil worden wat ik ben. De slavin van mijn idealen.

BACA : Dagdromen!

KARIN : Om 't even, maar geen ondergeschikte en zeker niet onderdanig aan een man die zich afgeeft met van die creaturen.

BACA : Jaloers?

KARIN : Niet meer, Baca, allang niet meer. Je weet niet hoe gelukkig ik mij voel als jij in Parijs bent en ik hier, in La Graulet. Het gras is dan groener en de hemel voor mijn morgenraam van het mooiste blauw. Ik adem dieper, voller, vrijer. Ik voel

mij licht en richt mijn schouders op. Geen zorgen en geen bezorgdheid in mijn ogen. Blijf jij maar in Parijs, dramaturg, en laat mij hier achter in dit paradijs.

BACA : Waarom kom je niet meer naar Parijs? Gedeeld genot, dubbel genot.

KARIN : Deel jij je maar op in zoveel minnaartjes als je verkiest. Bij elke opdeling, bij elke verovering - wat voor armzalige veroveringen zijn dat - word je kleiner, nietiger, onbenulliger. Je verdwijnt in de massa, Casanova, en die verdwijning is niet eens dramatisch, ze is komisch, ridicuul. Ze vormt hoogstens een scène uit een boulevardstuk. Zoek jij gerust dit soort vermaak, maar laat mij buiten je lullig bedrijf. Ik slaap voortaan alleen...

(Eén van Baca's vrienden op.)

VRIEND : Oh! Pardon! (-) Edouard, we vroegen ons af waar je bleef. *(Baca doet teken dat hij beter verdwijnt.)* Mevrouw, mijn excuus voor mijn... *(af)*

KARIN : *(spottend)* Is dat de wisselagent of de besnedene. Ik hou ze niet uit elkaar. Ze zijn even ongemanierd.

BACA : Och, ze zijn zo kwaad niet. (-) Ik had gehoopt dat je met hen zou kunnen opschieten.

KARIN : Met hen opschieten, ben je gek, Baca? Met die tweeling die in Longchamp rondhangt en op kansloze knollen wedt. Met dat onbenullig joodje en die beurs-specialist die à la baisse, dus verkeerd, speculeert. Met die lui zou ik mij moeten afgeven? Ze laten mij totaal onverschillig, totaal.

BACA : Je kon je toch af en toe eens in ons gesprek mengen, een woordje zeggen om je belangstelling te tonen.

KARIN : Over wat zullen wij het hebben? Over jockeys en andere homo's? Over de charmes van revue-girls en andere cabaret-fauna? Dank je wel, meneer Rubicon, dank je wel. Een gesprek op niveau met jouw companen is ondenkbaar.

BACA : Spreek ons dan over jouw vrienden en kennissen. Over Régnier de libertijn, Marcel de morfinist, Georgie die in Lesbos woont en Musidora die de boezemvriendin is - letterlijk - van... ja, van wie allemaal?

KARIN : *(spottend)* En zeggen dat ik ooit gehoopt had - o maar één enkel ogenblikje - dat je ze sympathiek zou vinden.

BACA : Sympathiek?

KARIN : Interessant misschien. Maar neen: Schwob kan je niet luchten - het is trouwens wederkerig-, Bergson maakt je nerveus. Je hebt ze dan maar allemaal in één en

dezelfde zak gestopt en in de Seine gedumpt. Zoals ze met Buridan hebben gedaan. Ik begreep eerst niet waarom een toneelschrijver zoveel interessante...

BACA : En minder interessante...

KARIN : Personages afschreef.

BACA : En nu weet je het?

KARIN : Oh, ik weet het al een hele tijd.

BACA : Ah!

KARIN : Edouard Bourdet verdraagt het niet zich de mindere te voelen. Van zodra een superieur iemand in zijn nabijheid komt klapt hij dicht, als een mossel. Hij wordt zwijgzaam en wrokkig, zijn oog vonkt ironisch, zijn stem klinkt vijandig. Voor een schrijver - zij het dan van toneel - is het nochtans van belang te weten welke plaats hij onder zijns gelijken inneemt. Maar na vier jaar, verkies je nog altijd een stupied gegrinnik boven de inspanning om een uiteenzetting te volgen en... te begrijpen.

BACA : Wat Catherine Pozzi wel doet.

KARIN : Wat Catherine Pozzi wel doet! En zonder inspanning, zonder moeite, spelenderwijs.

BACA : Zo ver zijn we dan al van elkaar weggedreven. Wat doen we dan nog bij elkaar, als man en vrouw?

KARIN : (*bitter*) Als vrouw: verkracht worden omdat de wet zegt dat echtelieden elkaar moeten terwille zijn. De wet is eenzijdig en bedoelt natuurlijk: de vrouw moet haar man terwille zijn.

BACA : Heb je soms problemen met je libido, Cathie?

KARIN : Ik heb daar geen problemen mee, Baca. JIJ hebt daar problemen mee.

BACA : Nu we het daarover hebben. Ik heb een brief ontvangen. Van je vader.

KARIN : Ah!

BACA : Hij is het met mijn levenswandel niet eens en schrijft mij dat in scherpe termen.

KARIN : Komisch!

BACA : Zoals je zegt: komisch! Samuel Pozzi die mij verwijt wat hij al jaren met veel lef en niet minder verve in de praktijk brengt. Samuel Pozzi of de huwelijkstrouw, komedie in vijf bedrijven en een naspel.

KARIN : Een overspel, bedoel je. (-) Die lieve paps, die mijn huwelijk wil behoeden voor schipbreuk. Hij komt te laat, die goeierd. Voor die taak is hij trouwens totaal ongeschikt.

BACA : Ik kon hem best van antwoord dienen.

KARIN : Doen, Baca, doen! Scherp je pen! Maak er een tirade van, iets à la Antonius van die ouwe Will. Zoiets als dit: mijn overspel verwijt hij mij, en dat mag hij doen, want doorluchtig en zeer machtig is die chirurgijn, enz. Titel van het spel: 'De Gouden Kooi'. En in die kooi? Zijn dochter, Cathie. Als het ook maar geen flop wordt.

BACA : (*nijdig*) 'De Rubicon' was geen flop.

KARIN : 'De Open Kooi' wel.

BACA : Omdat Mona Delza ziek werd.

KARIN : Oh, oh, ziek? Geen zinnig mens heeft aan die ziekte geloof gehecht. In de Parijse salons...

BACA : Snobistische salons zijn geen criteria.

KARIN : Edouard Bourdet zoekt zijn criteria in een ander milieu. Zijn vermaak trouwens ook. Bij lui die naar hem opkijken. Op die basis worden ze trouwens geselecteerd. Accepteren ze de dramaturg als "iemand", dan komen ze bij hem over de vloer... of in bed.

BACA : Dat is de tweede keer vanavond dat je mij dit verwijt. Dan toch jaloers, Cathootje?

KARIN : Baca, ik herhaal dat ik met je maîtresses geen problemen heb, maar wel met jouw libido.

BACA : Wat je mij zou verklaren.

KARIN : En ik verklaar het je meteen, mijn jongen. Vrijen is voor mij geen hygiënische bezigheid. Als ik dat wil doen, als ik mij wil geven is dat volledig, met lichaam en ziel, aan de man van wie ik hou en die ook van mij houdt.

BACA : En die man ben ik niet?

KARIN : Niet meer, Baca!

BACA : Maar ben ik ooit geweest?

KARIN : Je bent die man geweest. In het begin. Als ik een stap vooruit zette, wou ik dat ook hij die stap deed. Ontdekte ik een waarheid, ik wou er hem deelgenoot van maken. Ik heb die man nooit in de steek gelaten. Ik heb gehoopt dat we samen - te zamen, Baca - iets zouden bereiken, een rijker, voller leven zouden opbouwen. Wat een minnares zou ik geweest zijn, wat voor passies zou ik hebben opgewekt als mijn partner echt van mij had gehouden. Onze liefde zou een ontdekkingstocht geworden zijn, het avontuur van een heel leven. (-) Maar jij beloog mij. Systematisch brak je mij af, want ik was maar een vrouw. Heb je ooit mijn tranen gedroogd? Heb je ooit je arm beschermend om mijn schouders gelegd? Je verkoos een gemakkelijker weg, goedkoper genot, vlotte gezellen bij drank en